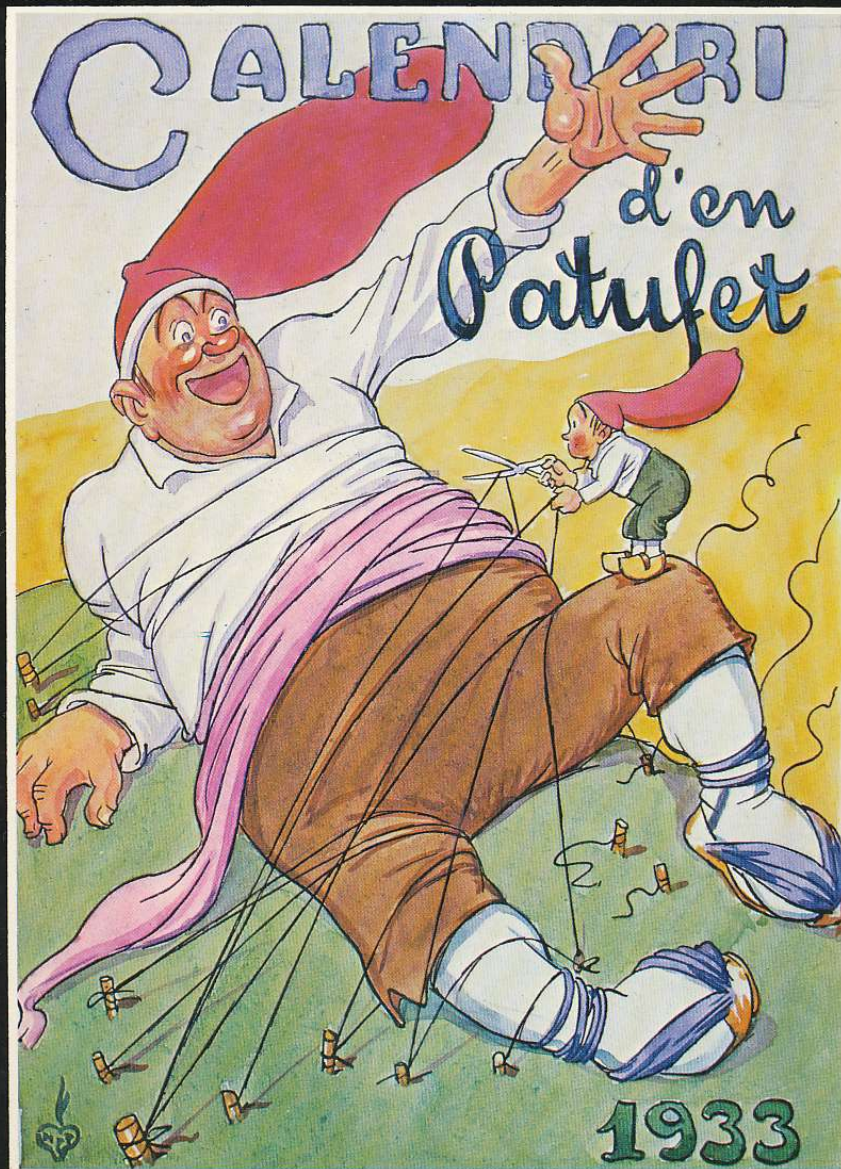

JOSEP M. FOLCH I TORRES

PER A UNA CULTURA CATALANA MAJORITÀRIA

NADALA que recull les efemérides catalanes més significatives de l'any.

(1880-1950)

Cent anys del naixement
de l'escriptor
que influí decisivament
en la catalanització
dels nois i les noies
del nostre poble
i de llurs famílies.

NADALA
any XIV

edita la
FUNDACIÓ
JAUME I

BON NADAL
BON ANY NOU
als nostres amics

PER A UNA CULTURA CATALANA MAJORITÀRIA

Joan Fuster

JA SOU
DE L'ASSOCIACIÓ
PROTECTORA DE L'EN-
SENYANÇA CATALANA?

PER fi, sembla que últimament el debat ja es planteja sense embuts i en els termes exactes: el precari present i el problemàtic futur de la llengua catalana. I no és que ningú no hi hagués pensat abans. Ben al contrari. La preocupació ve de lluny, accentuada d'ençà de la persecució franquista, i en podem trobar rastres ara i adés en les reflexions dels intel·lectuals i dels polítics autòctons. De tota manera, sovint es tractava només d'unes inquietuds episòdiques, que l'esperança optimista solia mitigar de seguida. Hi predominava la convicció implícita que la llengua «no podia morir mai», per més que es confabuessin l'hostilitat dels enemics i la deixadesa dels mateixos catalanoparlants. ¿No ens n'havíem sortit en circumstàncies ben difícils, i repetides al llarg dels segles? Però avui tot és diferent: un dia, tot va començar a ser diferent. Ens autoenganyàvem sense saber-ho.

Condicció «sine qua non»

Potser s'hi intercalava la idea que, salvant la «cultura» —la cultura en català, el català com a llengua de cultura—, l'idioma recuperaria automàticament les seves posicions socials i, tard o d'hora, les polítiques i tot. Confesso que encara sóc dels qui creuen que això és una condició *sine qua non*. L'experiència dels anys de la Generalitat republicana, tan parcial com es vulgui, i tan fugaç, ho certificava fins a un cert punt. Tanmateix, avui veiem amb una claredat absoluta que les coses són més complicades. O que els temps que corren les han fetes més complicades. La «cultura» no té les virtuts expansives, gairebé màgiques, que li imaginàvem. Si no és que donem a la paraula «cultura» un sentit ampli, en el qual càpiguen també —i per què no?— això que en diem la «subcultura» o «infracultura» i la «contracultura», i fins i tot, paradoxalment, la «acultura». No val la pena, però, de distorsionar el vocabulari establert. La restauració del català ha de ser simultània i igualment formalitzada a tots els nivells de la vida col·lectiva dels Països Catalans. Qualsevol alternativa, o mancança, comportaria un fracàs de conseqüències irreparables.